

22. januar 2010

Standby-krav - fup og fakta

I den seneste tid har der i medierne været en del artikler om energieffektivitetskravene til elektriske produkter, når de står standby. Forskellige eksperter er blevet interviewet, og der har været bragt korrekte, men også upræcise og direkte fejlagtige informationer. B&O produkter har i den forbindelse fået særlig opmærksomhed.

Standby-kravene trådte i kraft den 7. januar 2010 og er indeholdt i EU-Kommissionens forordning 1275/2008 om strømforbrug i standby og slukket tilstand. Kravene gælder i alle EU-lande for en lang række energiforbrugende produkter med standby-funktion, men kun for produkter som markedsføres første gang efter 7. januar i år. Alle produkter, som inden denne dato fandtes ude hos forhandlerne eller på leverandørernes lagre inden for EU's grænser, kan sælges indtil lagrene med disse produkter er tomme. Sådan er reglerne hver gang EU sætter nye krav til energiforbrugende produkters energieffektivitet.

Standby-kravene er tværgående og gælder for en lang række produkttyper, herunder radio-, musikprodukter. Det forhindrer imidlertid ikke EU i at stille skrapere krav til, hvor meget energi konkrete produkter må bruge, både når de anvendes, og når de står standby. Det gælder f.eks. i de kommende krav til TV-apparaters energieffektivitet, hvor standby-forbruget skal ligge lavere end det, som kræves i forordningen om standby.

Huller i lovgivningen?

Det har været omtalt, at der skulle være smuthuller i lovgivningen, fordi reglerne ikke gælder for netværksforbundet udstyr. Det er en misforståelse, for yderligere regler er på vej for dette udstyr.

EU-Kommissionen og medlemslandene var i 2008 enige om, at det var vigtigt at stille energikrav både til standby-forbruget, når et energiforbrugende produkt virker alene, og når det er forbundet til andre produkter og derved indgår i et netværk. Der var også enighed om, at lovgivningen ikke skulle hastes igennem uden fuld klarhed over, om alle væsentlige detaljer var blevet gennemtænkt. Det blev derfor besluttet at begynde med det forholdsvis enkle: at fastsætte energikrav til produkter med standby-funktion i de tilfælde, hvor produkterne optræder som "stand-alone" og ikke indgår i et netværk. Det er de krav, som nu er trådt i kraft.

Arbejdet fortsætter, så også produkter, som er forbundet i netværk, så hurtigt som muligt bliver omfattet af regler om, hvor meget energi de må bruge, når de står standby. Analysearbejdet, der skal ligge til grund herfor, forventes at være afsluttet om ca. et år.

IT-udstyr har ikke været overset i denne proces. Dels arbejdes der på energieffektivitetskrav, som specifikt gælder for pc'ere, printere og edb-skærme, og dels vil IT-udstyr blive omfattet af de kommende krav til netværks-standby. For IT-udstyr beregnet til privatbrug, som ikke er i netværk, gælder standby-forordningen 1275/2008 allerede.

Digitale modtagerbokse og frivillige aftaler

Der har været kritik af, at de kommende krav til energieffektivitet for de såkaldte komplekse digitale modtagerbokse til TV bliver frivillige, og dermed skulle være lettere at omgå for producenter, som ikke kan eller vil efterleve kravene. En frivillig aftale behøver imidlertid ikke at være mindre effektiv end lovgivning.

EU har et princip om ikke at lovgive om noget, som kan opnås enklere, og til lavere omkostninger på anden måde, f.eks. gennem frivillige aftaler. Det gælder også, når det drejer sig om at effektivisere energiforbruget i de elektriske produkter, som tegner sig for en voksende del af elforbruget i hjemmet. Kravet til sådanne frivillige aftaler om energieffektivisering er, at der totalt set opnås de samme eller nogenlunde de samme energibesparelser, som en lovregulering ville kunne give.

Komplekse digitale bokse benyttes til modtagelse af betalings-TV. Boksene er således et produkt, som forbrugeren typisk køber, lejer eller låner af TV-udbyderen. Markedet for betalings-TV i Europa har forholdsvis få aktører, som dækker en meget stor andel af det samlede marked, og de kan derfor sætte en de facto standard for boksene.

Forhandlingerne er ikke afsluttede, men meget tyder på, at det vil være muligt for Kommissionen at opnå en tilfredsstillende aftale om hvilke energikrav, som udstyret skal opfylde. Lykkes det, kan EU opnå betydelige energibesparelser på en nem og ukompliceret måde, også selvom nogle producenter med beskedne markedsandele vælger at stå uden for aftalen.

20 pct. energieffektivisering i 2020

EU har en målsætning om, at energieffektiviteten skal forbedres med 20 pct. i 2020. Flere internationale undersøgelser har peget på, at der både er energi og penge at spare ved at stille krav til produkters energieffektivitet. Dertil kommer den øgede energiforsyningsikkerhed, som et lavere energiforbrug fører med sig, og den lavere udledning af drivhusgasser. Årsagen til, at der er gode grunde til at sætte fokus på produkters energieffektivitet, er det store volumen, som den type varer produceres og forbruges i. Summen af de forøgede salgspriser, som mere energieffektive produkter forventes at få i forhold til ikke-energieffektive produkter, vil være *betydeligt mindre* end de samlede økonomiske besparelser, som kunderne opnår på grund af lavere energiforbrug i den tid, som produktet anvendes. For private forbrugere betyder det en forbedret levestandard. For erhvervslivet er gevinsten forbedret konkurrenceevne, samtidigt med at det gavner energiforsyningsikkerheden og klimaet.